

Program Ústavu hudební vědy FF UK na léta 2010–2012

Předkládá: Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.

Úvod:

Po jistém váhání jsem se rozhodla ucházet se ještě jednou – naposledy – o nominaci na funkci ředitelky Ústavu hudební vědy FF UK, kterou zastávám nepřetržitě od 1. 10. 2002.

Můj program na léta 2010–2012 navazuje na tříletou koncepci rozvoje ÚHV, kterou jsem předložila na podzim roku 2006, a má obdobnou strukturu. Nenavrhuje žádné převratné změny – ty ode mne v současné situaci, jakož i s přihlédnutím k mému věku a stupni „syndromu vyhoření“, snad už nikdo nemůže očekávat. Snaží se naopak – v nejistých vnějších podmínkách – hlavně o udržení kontinuity a o pokračování v tom, co se podle všech dostupných indicií dlouhodobě osvědčilo.

Obsah:

- 1) Organizační struktura ÚHV
- 2) Personální oblast
- 3) Pedagogická činnost
- 4) Vědecká činnost
- 5) Ostatní oblasti

Komentář k bodům 1) – 5):

ad 1)

Po transformaci provedené na počátku 90. let minulého století se Ústav hudební vědy člení na Seminář dějin starší hudby, Seminář dějin novější hudby, Kabinet systematické muzikologie a Centrum muzikologických studií. Také pro následující období navrhuji zachovat toto členění, které je účelné a koresponduje s badatelskými i pedagogickými úkoly pracoviště – ačkoliv původní představa počítala s početnějším personálním obsazením jednotlivých seminářů a oddělení, než jaké má ÚHV nyní (viz bod 2). V úvahu připadá přejmenování dosavadního Kabinetu systematické muzikologie v souladu s jeho současnými a budoucími úkoly a posláními.

ad 2)

V současné době (tj. v září 2009) působí v Ústavu hudební vědy celkem 11 pracovníků a pracovníků, z toho 1 profesorka, 3 docenti a 1 docentka, 2 odborní asistenti a 1 odborná asistentka, 1 asistentka, 1 vědecký pracovník (pověřený zároveň vedením knihovny) a 1 sekretářka. Pět z těchto pracovníků a pracovníků je zaměstnáno na částečný úvazek (od 0,2 do 0,75), takže celkový počet přepočtených pracovníků (úvazků) činí 8,95; celkový počet přepočtených vědecko-pedagogických pracovníků (úvazků) je pak 8,2. Oproti stavu z let 2006–2008 je to o dva vysoce kvalifikované pracovníky (jednoho profesora a jednoho docenta) a 2,4 přepočtené vědecko-pedagogické úvazky méně. Jedná se tedy o cca dvacetiprocentní pokles. Počet studentů a studentek bakalářského, magisterského i doktorského studia oboru hudební věda měl přitom v uplynulých třech letech mírně vzrůstající tendenci.

V období 2010–2012 bych chtěla zejména

a) udržet resp. zlepšit kvalifikační strukturu ÚHV, tzn. podpořit plánovanou profesorská řízení tak, aby obor znovu získal akreditaci ke konání habilitací a profesorských řízení i po roce 2011, kdy vyprší stávající akreditace, a

b) pokračovat v personální a generační obměně pracoviště, spočívající v přijetí nových mladých pracovníků na místa těch, kteří v poslední době odešli resp. budou v nejbližších letech odcházet, a ve vytváření podmínek pro kvalifikační růst (doktorské obhajoby, habilitace) stávajících pracovníků a pracovníků mladší generace (do 35 resp. do 40 let).

Jsem si vědoma toho, že se fakticky – z hlediska udržení oboru a jeho prestiže – jedná o „minimální“ cíl, jakož i toho, že jeho dosažení nebude nijak jednoduché.

Vzhledem k tomu, že stávající početní obsazení pracoviště nebude pravděpodobně možné do budoucna nijak podstatně rozšířit, ráda bych oproti minulým letům rozšířila resp. znovu zavedla pravidelnou spolupráci s externími učiteli, a to jak s domácími, tak také se zahraničními kolegyněmi a kolegy (v rámci programu ERASMUS, dvoustranných meziuniverzitních dohod i dalších programů akademické mobility; viz dále bod 3).

ad 3)

V současné době má Ústav hudební vědy více než 100 studentek a studentů prezenčního bakalářského a magisterského studia a přes 30 studentek a studentů prezenčního a kombinovaného doktorského studia. Ústav doposud zajišťuje výuku studijního oboru hudební věda (v rámci studijního programu Obecná teorie a dějiny kultury a umění), a to v bakalářském, navazujícím magisterském, magisterském a doktorském stupni. Pětileté magisterské studium bylo naposledy otevřeno v roce 2005. Jeho akreditace „na dostudování“ platí do roku 2013. Bakalářské (jedno- a dvouoborové) a navazující magisterské prezenční studium oboru hudební věda bylo reakreditováno v roce 2009 na dalších osm let. Doktorský studijní program je v současné době akreditován rovněž v anglickém a v německém jazyce.

Ústav hudební vědy se podílí rovněž na realizaci programů celoživotního vzdělávání, jmenovitě kurzu Seznámení s hudební vědou a přednášek v rámci Univerzity 3. věku. Spoluzajišťuje také výuku zahraničních studentů v rámci programu ECES a nabízí cizojazyčné kurzy studentům přijíždějícím v rámci programu ERASMUS. Pracovníci ÚHV rovněž pravidelně konají přednášky o dějinách české hudby v rámci Letní školy slovanských studií.

V období 2010–2012 bych se chtěla soustředit zejména na

a) dokončení akreditace navazujícího magisterského studia učitelství se zaměřením na náš obor (tj. především na dějiny a teorii hudby), kterou se z různých důvodů nepodařilo realizovat v předchozím období,

b) přípravu nové akreditace doktorského studia hudební vědy (stávající akreditace platí do roku 2013) a

c) podporu spolupráce s externími učiteli (viz též výše bod 2).

V posledně jmenovaném bodu se přitom nejedná pouze o rozšíření a obohacení nabídky volitelných kurzů pro studující hudební vědy i jiných oborů a/nebo pro zahraniční studenty a studentky na FF. Vzhledem k bolestným personálním ztrátám, které náš ústav nedávno utrpěl, bude nadále nutné zajišťovat touto formou i některé povinné předměty nově akreditovaného studijního plánu.

Podobně jako v předchozím období nepočítám ani nadále s tím, že by se měl počet studujících oboru hudební věda v příštích letech významněji navyšovat. Současný početní stav (viz výše) je totiž dle mého soudu na hranici personálních a prostorových možností našeho pracoviště. Toto se týká především studentů a studentek přijímaných do bakalářského studia. I v následujících letech bych chtěla klást důraz na vyšší formy studia, směřující k výchově nové vědecké generace, tj. na navazující studium magisterské a studium doktorské. Zatímco u navazujícího magisterského studia hudební vědy považuji za žádoucí také mírný kvantitativní nárůst uchazečů i přijatých studentek a studentů (neboli změnu dosavadního trendu, kdy počet přihlášených uchazečů byl zpravidla nižší než plánovaný počet přijatých), u doktorského studia bych chtěla dbát především o kvalitu předkládaných disertačních projektů a jejich kompatibilitu s badatelskými projekty ÚHV, jakož i o řádný průběh a včasné ukončení tohoto studia.

ad 4)

Vědecká činnost Ústavu hudební vědy se tradičně soustřeďuje na základní výzkum hudebně historický, přičemž v centru pozornosti stojí dějiny hudební kultury v českých zemích a jejich evropské resp. středoevropské souvislosti od nejstarších dob do současnosti, a dále také tvorba a působení vynikajících skladatelských osobností novodobé české hudby, jako jsou Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Bohuslav Martinů a další. K výsledkům tohoto bádání patří monografické pramenné studie, pramenné soupisy a v poslední době zejména náročné kritické edice a elektronické databáze notových i nenotových pramenů. Nové aktuální směry bádání, které se na půdě ÚHV začaly slibně rozvíjet v uplynulých třech letech, zahrnují zejména oblasti etnomuzikologie a soudobého zvukového a multimediálního umění.

Pro období 2010–2012 považuji za důležité

a) úspěšně dokončit spolupráci na výzkumném záměru MSM 0021620827 *České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes* (okruh IV. *České země v dějinách duchovní a výtvarné kultury střední Evropy*),

b) připravit a obhájit – za předpokladu, že pro to budou vytvořeny podmínky na úrovni fakulty – „vnitřní výzkumný záměr“ ÚHV, který by zahrnul a smysluplně propojil všechny výše naznačené badatelské aktivity ústavu a jeho dílčích součástí,

c) podporovat aktivity jednotlivých pracovníků a pracovníc, směřující k získávání individuálních grantů a badatelských stipendií, k účasti na meziinstitucionálních a mezinárodních grantových projektech i k zapojení do projektů EU (program Culture 2007–2013 aj.), a

d) podporovat zapojení studentů a studentek prezenčního doktorského a navazujícího magisterského studia do projektů specifického výzkumu na FF UK v Praze.

Podobně jako v předchozím období mi i nyní velmi záleží na fungování a případném dalším posílení spolupráce s významnými mimofakultními a mimouniverzitními badatelskými pracovišti, která se zabývají výzkumem hudební kultury v českých zemích, na prvním místě s Kabinetem hudební historie Etnologického ústavu AV ČR, v.v.i., ale také s Národním muzeem v Praze a jeho jednotlivými složkami (tj. zejména Českým muzeem hudby, Muzeem Bedřicha Smetany a Muzeem Antonína Dvořáka), Institutem Bohuslava Martinů, Národní knihovnou ČR a jejím oddělením historických a hudebních fondů a Nadací pro dějiny kultury ve střední Evropě. Ve zbývající době svého aktivního pracovního působení a v rámci svých kompetencí bych chtěla i nadále přispívat k smysluplné a účelné a dělbě práce přinejmenším v národním resp. pražském měřítku tak, aby se vědecké úkoly a projekty jednotlivých pracovišť navzájem nepřekrývaly a badatelské síly těchto pracovišť netříštily, ale naopak spojovaly.

ad 5)

a) Stejně jako v předchozím období bych chtěla i nadále podporovat autonomní existenci a aktivity knihovny Ústavu hudební vědy, která je chloubou tohoto ústavu a jež patří vzhledem ke své historii, charakteru fondu i nedávnému rozvoji k nejlepším oborovým knihovnám v rámci České republiky. Díky privátnímu sponzorskému daru bylo možné v uplynulém období zakoupit potřebné nábytkové vybavení a upravit nevelký interiér knihovny takovým způsobem, že se stal přitažlivým místem jak pro studenty a studentky hudební vědy, tak také pro odbornou a badatelskou veřejnost, a že je v něm možné konat jak oborové diskusní semináře obnoveného Klubu hudebních historiků, tak také pravidelné zkoušky hudebních a pěveckých souborů, působících v rámci ÚHV.

b) Stejně jako v předchozím funkčním období bych chtěla podporovat vydávání oborového recenzovaného časopisu (sborníku) *Miscellanea musicologica*, který byl nedávno začleněn do ediční řady FF UK *Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et Historica*, a pečovat o kvalitní vědeckou úroveň zveřejňovaných příspěvků.

c) Stejně jako v předchozím období bych chtěla podporovat veškeré aktivity pracovníků a pracovnic ÚHV, směřující jak k rozvíjení existujících mezinárodních kontaktů našeho pracoviště, tak také k navazování nových kontaktů na bázi programů ERASMUS / SOCRATES, meziuniverzitních dohod ad. Tyto aktivity a kontakty by měly být dle mých představ v souladu jednak s potřebami a zájmy studentů a studentek hudební vědy na všech stupních studia, ale také – především – s badatelským programem ústavu a jeho prioritami (viz výše bod 4).

d) Stejně jako ve svém programu pro předchozí funkční období jsem i nyní nucena upozornit na stísněné prostorové podmínky, s nimiž se Ústav hudební vědy dlouhodobě potýká (bez ohledu na skutečnosti, zmíněné výše v bodu 5 a). Nemohu však bohužel počítat s tím, že se tento problém podaří vyřešit v horizontu příštích tří let, ani s tím, že budu moci k jeho řešení nějak aktivně přispět.

V Praze 30. 9. 2009

jg